

grof Taaffe, ali pa Steinbach in ona volilna reforma, katere se tako boje, bi se zopet utegnili pokazati na obzorji. Najhujše je pa še to, da se celo govori, da Taaffejeva volilna reforma, ki ne preminja ustave in državi ne naklada novih bremen, se celo mogla vpeljati, ne da bi ta državni zbor moral v to privoliti, končno besedo bi torej utegnil imeti še le zbor, ki bi se volil na podlagi novega volilnega reda. To je pa že tako strašilo, da nekateri slovenski poslanci pač že radi tudi dvojezično gimnazijo v Celji zataje, če je to le na kak lepši način mogoče in tak način bi se našel, ko bi bil vsprejet predlog štajarskih konservativcev.

Politični pregled.

V goriškem deželnem zboru so bili odnošaji mej Slovenci in Italijani se jako poostрили. Slovenci so bili izstopili iz deželnega zbora. Govorilo se je že odstopu deželnega glavarja, da celo o razpustu deželnega zbora. Iz Trsta je bil prišel sam namestnik posredovati mej Slovenci in Italijani. Razpor se ni dal poravnati in zbor se je bil zaključil. Razpor se je pa tikal le gospodarskih vprašanj. Italijani bi bili radi velike podpore za svoj del dežele, za slovenski pa niso morali ničesar dovoliti. Letos imajo jeden glas večine v zboru, ko je umrl jeden slovenski poslanec. Slovenci so pa izstopili in so s tem preprečili njih sebične namene.

Tržaški Italijani s svojo pritožbo proti škofu tržaškemu niso dosegli v Rimu nobenega vspeha. V Vatikanu so to pritožbo kar na stran položili in nanjo niti odgovora ne bodo dali, ker že predobro poznajo tržaške Italijane. Tržaški Italijani so zaradi nevspeha malo potrti, kajti pričakovali so vse drugačnega izida.

Volilna reforma v koroškem deželnem zboru. — Po daljši debati je koroški deželni zbor predlogo o volilni reformi izročil deželnemu odboru, da jo še pretresa in predela. V sedanji obliki bi tako ne bila dobila potrjenja.

Državni zbor se snide dne 19. t. m. in bode nadaljeval razpravo o kazenskem zakonu. O davčnem zakonu se ne ve, če pride letošnje pomlad na vrsto. Mej koaliranimi strankami se kaže veliko nasprotje zastran volilne pravice petakarjev. Po sedanjem volilnem redu zgube volilno pravico, ker se jim davek zniža pod 5 gld. Konservativci žele, da se jim posebnim zakonom volilno pravico ohrani. Liberalci pa pravijo, da tega ni potrebno, ker se bode stvar tako lahko uredila pri občni volilni reformi. Ker se pa utegne občna volilna reforma odložiti za drugo postavodavno dobo, bi liberalci pridobili mnogo mandatov po mestih, ker bi se otresli največjih nasprotnikov, petakarjev. V novem državnem zboru bi pa potem morda lahko občno volilno reformo izveli popolnoma po svoji volji in si tako za dolgo zagotovili svoj vpliv v Avstriji. Vedno jasneje se vidijo slabe posledice koalicijske politike.

Češki deželni zbor je sklenil spremembo volilnega reda, v kolikor je to potrebno vsled osnove novega okrajnega sodišča v Toplicah. Premembi so ugovarjali Staro- in Mladočehi, ker je po njih mnenji osnova dotičnega sodišča nepostavna, ker vanjo ni privolil češki deželni zbor. Veleposestniki so pa glasovali z nemškimi liberalci in vlada je tako dobila večino. Pri tej priliki se je zopet videlo, da ima vlada najvernejše sluge v veleposestnikih, kateri se niti na Staročehi več ne ozirajo. V češkem deželnem zboru že faktično gospodarijo Nemci in pa vlada.

Russ in Clumecky sta bila zadnji čas sklicala volilna shoda, na katerih sta zagovarjala koalicijo. Oba ta dva

vodji nemške levice se strinjata v tem, da je koalicija v korist Nemcev, ker sami nimajo večine v deželnem zboru. Russ je glede na volilno reformo se izjavil da se osnuje nova volilna skupina. Iz njegovega govora se je videlo, da predlogov s konservativne strani Nemci nič posebno resno ne vpoštevajo. Chlumecky pa misli, da se za volilno reformo sploh še tako ne mudi.

Volitve na Ogerskem. — Vladna stranka je zmagala pri vseh volitvah, kjer so se morali novi imenovani ministri dati znova voliti. Najhujši je bil volilni boj v Čakovci, kjer je kandidoval novi učni minister Vlasic. Katoliška stranka je bila napela vse sile, da bi preprčila njegovo izvolitev, pa se jej ni posrečilo. Vlada je pa tudi porabila vse sile, da zmaga. Nekateri duhovniki, ki so iz drugih krajev prišli agitovat, je odgnala z orožniki.

Trozveza. — Listi posebno pa angleški pečajo se zadnji čas zopet prav mnogo z trozvezo. Kakor znano poteče pogodba za trozvezo mej Avstro-Ogersko. Nemčijo in Italijo l. 1897. Z ozirom na slabe finančne razmere v Italiji, ki nikakor ne more biti kos nalogi, katero je prevzela kot zaveznica, zatrjuje se da se Italija pač nikakor več ne bo vsprejela v trozvezo, ker pač ni pričakovati od drugih velesil, da bi doprinsale žrtve za financijelno propalo Italijo. Angleški listi poudarjajo pa to tudi zaradi tega, ker je Angliji mnogo na tem, da Italija ne bi bila v trozvezi. Anglija je v Sredozemskem morju poleg Italije močno interesovana in razumljivo je, da ji ni vsejedno, v kaki zvezi je poslednja.

Vatikan. — Zadnji čas se je z ozirom na izvanredno zmedene finančne razmere v Italiji veliko pisalo, da bodo katoličani stopili pri prihodnjih volitvah na pozorišče. Pred kratkim je papež Leo XIII v avdijenci sprejel najodličnejše člane rimske katoliške aristokracije in se je ob tej priliki izjavil, da i pri prihodnjih volitvah katoličani ne bodo posegli v volilni boj. S tem so torej ovržene vse trditve, da namerava Sveta stolica svojo abstinenčno politiko premeniti.

Obrtnija.

Slovensko posojilništvo.

Spisal Ivan Lapanje.

Slovensko posojilništvo se tako lepo razvija, da je kar veselje, pečati se s tem domoljubnim podjetjem. Leta 1893. je bilo — kakor to posnamemo iz 4. „Letopisa slovenskih posojilnic“ — na Koroškem 17, na Kranjskem 18, na Primorskem 10 in na Štajarskem 22, skupaj 67 posojilnic. V teku minolega leta se je pa osnovala še 1 posojilnica (v Klečah blizu Beljaka) na Koroškem, 7 se jih je osnovalo na Kranjskem (v Idriji, Litiji, Zagorji ob Savi, v Ilirski Bistrici [2], v Kranjski gori, Cerknici), 2 na Primorskem (v Ajdovščini in v Podgradu v Istri) in 4 na Štajarskem (v Ljubnem pri Gorenjem gradu, pri Mariji Snežni, v Slovenski Bistrici in v Brežicah). Koncem leta 1894. smo šteli torej Slovenci že 81 posojilnic. Ako bode v tem obziru še l. 1895. tako rodovitno, kakor je bilo l. 1894., šteti utegnemo čez leto dni blizu 100 posojilnic. Verjetno pa je tudi, da se bode še dokaj teh prekoristnih denarnih zavodov osnovalo; kajti iz mnogih krajev čujemo, da se delajo priprave, na pr. v Kanalu in Komnu na Goriškem, v Trebnjem na Dolenjskem. Ob jezikovnih mejah so taki zavodi posebno potrebni, da ne bode treba našim ljudem pomoči iskati pri bogatih na-